

KAUZA „VEŘEJNÁ ZAKÁZKA NA DODÁVKU STŘEDOVÝCH MOBILNÍCH SVODIDEL NA DÁLNICI D3“

1. POPIS KAUY

Veřejnou zakázku (dále jen „VZ“) č. 05PT-000656 a názvem „D3 0307 A Tábor – Soběslav, D3 0308 A Soběslav – Veselí nad Lužnicí, lehce demontovatelná svodidla“ vypsal Správa České Budějovice ŘSD ČR v zastoupení Ing. Jan Kudrleho, a to v režimu užšího řízení. Předpokládaná hodnota zakázky byla v původní zadávací dokumentaci stanovena na 40 mil. Kč, přičemž se jedná o dodávku mobilních svodidel o celkové délce 2888 m na 22 úseků dálnice, sloužících jako přejezdy. Podle shromážděných informací je VZ podezřelá hned ze tří důvodů:

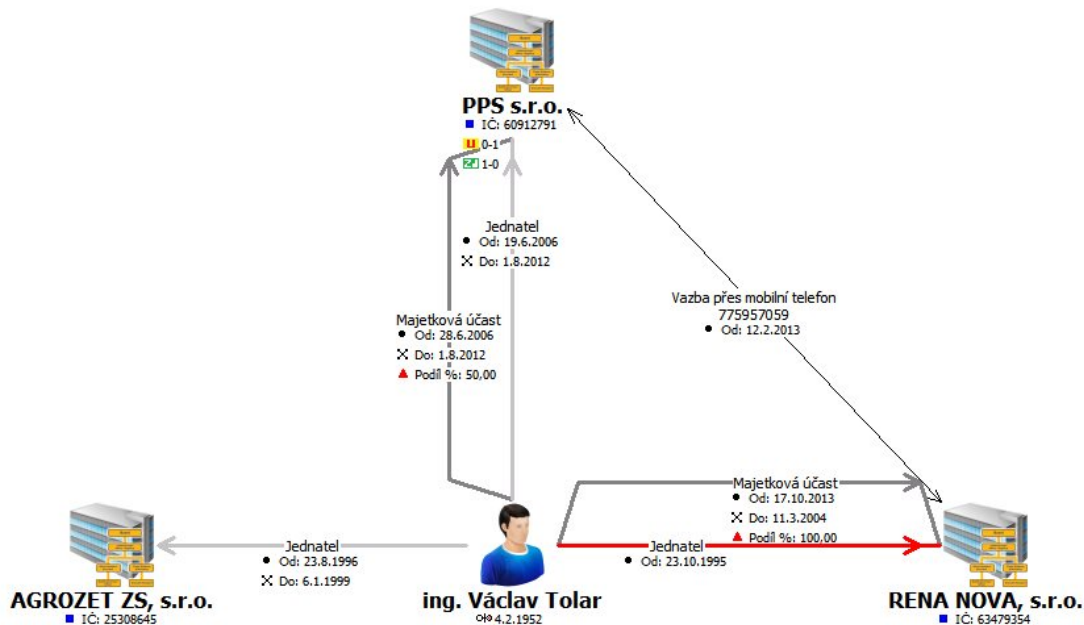
- 1.1. Poptávaná mobilní středová svodidla (dále jen „svodidla“) jsou na **předmětném úseku již instalována**, a tudíž je pochybné, proč má ŘSD kupovat za cca 40 mil. Kč něco, co už „má“. Podle sdělení ŘSD jsou ovšem svodidla pouze v bezúplatné zápůjčce od dodavatele stavby dálnice, tedy od sdružení firem STRABAG a.s., Metrostav a.s., Eurovia CS a.s. a Inženýrské stavby a.s. (dále jen Sdružení).
- 1.2. **Původní zadávací dokumentace na instalaci mobilních svodidel byla napsána jednoznačně diskriminačně** a to pravděpodobně ve prospěch Sdružení, resp. jedné z jejích firem. Kombinace technických a kvalifikačních požadavků z citované zadávací dokumentace totiž jednoznačně vede k jednomu konkrétnímu typu svodidla, kterým je oboustranné svodidlo VARIOGUARD. To je přitom schopen dodat de facto pouze jeden dodavatel. Za diskriminační parametry lze považovat zejména (viz str. 3, odstavec 1.1, resp. str. 13, tabulka bod č. 2 původní kvalifikační dokumentace):
 - výška svodidel min. **900 mm**, spodní šířka základny **700 mm**;
 - nutnou podmínkou je, aby svodidla byla lehce rozebíratelná pracovníky dálniční údržby a složkami IZS bez použití těžké zvedací techniky, a proto maximální hmotnost jednoho dílce je stanovena na **400 kg**.
 - požadavek na doložení úspěšné realizace (dokončení nebo uvedení do provozu) minimálně **3** montáží lehkých rozebíratelných svodidel v délce **minimálně 0,200 km** na **přejezdech středního dělicího pásu** u rychlostních komunikací nebo dálnic **v průběhu posledních 5 (pěti) let**.
- 1.3. **Cena jednoho metru** svodidla vychází podle původní zadávací dokumentace na částku cca **14 000 Kč**, přičemž **cena obvyklá je cca 7 000 Kč** + cca 750 Kč za montáž.

2. PODROBNÝ KOMENTÁŘ

Komentář k bodu č. 1.1:

Úseky dálnice D3 Tábor-Soběslav (0307 A) a Soběslav – Veselí nad Lužnicí (0308 A) byly podle údajů ze stránek ŘSD dány do provozu v červnu 2013. Z fyzické kontroly, kterou fond provedl, vyplývá, že úseky jsou již svodidly osazeny. Podle zjištění NFPK byly na tento úsek původně vyprojektována tzv. lanová svodidla, ale v doposud nestanovené době někdo rozhodl, že se na úsek nainstalují svodidla VARIOGUARD. Svodidla VARIOGUARD dodávají v ČR v podstatě sice tři certifikované společnosti, ty však jsou nebo byly vzájemně provázané

přes osobu Ing. Václav Tolar (viz obrázek č. 1). Kdo a proč se rozhodl nahradit lanová svodidla právě svodidly VARIOGUARD lze pouze spekulovat.

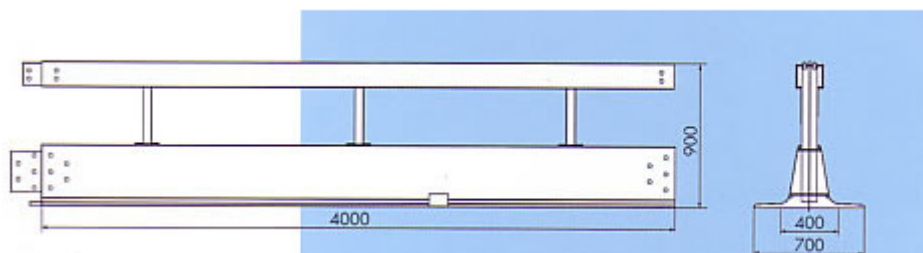
Obr. č. 1 – Ing. Václav Tolar

Není zřejmé, proč nedošlo k nákupu svodidel ze strany ŘSD již v roce 2013 v rámci např. tzv. víceprací. Lze předpokládat, že tehdejší vedení bylo donuceno vyhovět požadavku na změnu svodidel, ale externí a interní legislativní pravidla nedovolovala zakoupit svodidla do majetku ŘSD. Předpokládalo se, že se tato situace v budoucnu „nějak“ vyřeší a Sdružení dostane od ŘSD za svodidla zaplacené. Proto pravděpodobně bylo někým rozhodnuto, že se celá situace „vyřeší“ vypsáním „virtuální“ veřejné zakázky a předpokládalo, že v tichosti zvítězí správný uchazeč. Těžko lze předpokládat, že by stavební firmy dotovaly stavbu dálnice ze svého.

Podle informací NFPK původní dodavatel svodidel (společnost RENA NOVA, s.r.o.), který zprostředkovaně prodal svodidla dodavateli dálnice (tedy Sdružení), již nehodlal o získání vypsané zakázky usilovat. Neměl totiž zájem na zakázce profitovat 2x. Některé informace naznačují, že došlo k dohodě Ing. V. Tolara se zástupcem Sdružení o tom, že se tohoto tendru společnost RENA NOVA, s.r.o. nezúčastní, ale pouze poskytne Sdružení součinnost při dokladování referencí.

Komentář k bodu č. 1.2:

Podle získaných informací je klíčovým parametrem pro dodávku svodidel úroveň zadržení (standardní parametr v zemích EU), ostatní, zejména rozměrové požadavky jsou jednoznačně účelové. Z obrázku č. 2 je zřejmé, že požadované dva rozměry 900 mm, resp. 700 mm, se zcela shodují se svodidlem VARIOGUARD.

Obr. č. 2 – oboustranné svodidlo VARIOGUARD

Totéž platí o hmotnosti jednoho dílce. Hmotnost jednoho dílce upravuje interní technická norma ŘSD č. PPK – SVO s názvem „Požadavky na úroveň zadržení, navrhování a údržbu svodidel a tlumičů nárazu na dálnicích a silnicích ve správě Ředitelství silnic a dálnic“. Jedná se technickou normu definující požadavky na provedení a kvalitu (PPK) na dálnicích a silnicích ve správě ŘSD ČR. Tato norma byla vydána v lednu 2014! Jejím tvůrcem je údajně Michal Prášil z ŘSD. Podle metadat souboru PDF s názvem „PPK_SVO_01-14.pdf“ je skutečně uveden jako tvůrce Michal Prášil. V samotném dokumentu jsou jako zpracovatelé uvedeny dva subjekty: společnost „Dopravoprojekt Brno a.s.“ a již zmíněný M. Prášil. Jako schvalovatel je uveden Ing. Tomáš Kaas, ředitel provozního úseku GŘ ŘSD. Hmotnost jednoho dílce upravuje kapitola 3, odst. č. 5 (viz obrázek č. 3.). Skutečnost, že se přesné konstrukční parametry konkrétního typu svodidla objevily v interní technické normě ŘSD, která je závazná pro definování obsahu zadávacích dokumentací, by měla být předmětem zájmu vedení ŘSD, případně předmětem zájmu orgánů činných v trestním řízení.

PPK – SVO

hmotnosti pro snadné rozebrání. Pokud je přejezd vybaven otevíracím svodidlem, mohou mít jednotlivé montážní díly průběžného svodidla na přejezdu a otevíracího svodidla hmotnost max. 1000 kg (rozebrání vozidlem s hydraulickou rukou obdobné výkonnosti jako typ Palfinger PK 8500). Pokud přejezd není vybaven otevíracím svodidlem, musí mít jednotlivé montážní díly svodidla na přejezdu sníženou hmotnost max. 400 kg (nouzové ruční rozebrání složkami IZS a SSUD).

- (6) Pokud nejsou v době stavby k dispozici schválená otevírací svodidla s uvedenými vlastnostmi, osadí se na přejezdu pouze průběžná svodidla s prvky snížené hmotnosti.

Obr. č. 3 – hmotnost dílce

Podle několika zdrojů je stanovení max. hmotnosti 400 kg jednoznačně účelové a diskriminační. Samotné odůvodnění této hmotnosti (viz normu PPK – SVO) budí pozornost. Autor technické normy si je vědom, že požadavek na 400 kg je účelový, a proto se snaží předem tento požadavek obhájit. Je zcela irelevantní, zda bude dílec vážit 400 nebo např.

500 kg, neboť kdokoliv bude s takovým dílcem chtít manipulovat, bude muset použít manipulační techniku, kterou jednotky integrovaného záchranného systému (IZS) nebo středisek správy a údržby dálnice (SSÚD) nepochybně mají. Hmotnost dílce by bylo možno stanovit výrazně vyšší, aniž by to jakkoliv ovlivnilo montáž a demontáž dílce. Ovšem právě hmotnost 400 kg vyhovuje přesně technickým parametrům svodidla VARIOGUARD¹.

Upozorněme také na zajímavý paradox z původní zadávací dokumentace: Zadavatel nejprve odůvodňuje hmotnost dílce do 400 kg tím, že svodidla musí být rozebíratelná složkami IZS a SSÚD. Ovšem hned v následující odrážce požaduje instalování brány, a to opět pro potřeby IZS a údržby. Proč musí být celý přejezd osazen výhradně svodidly o max. hmotnosti 400 kg, když zadavatel zároveň požaduje instalaci pojezdové brány? Nebylo by tedy možné osadit celý úsek svodidlem, které má např. 490 kg a vložit do takového úseku pojezdovou bránu? Odpověď je zřejmá.

Komentář k bodu č. 1.3:

Z původní zadávací dokumentace (viz soubor „Popis a odůvodnění zakázky.doc“) je zřejmé, že zadavatel stanovil předpokládanou hodnotu zakázky na částku 40 mil. Kč bez DPH. Zadavatel požaduje osazení 22 úseků o celkové délce 2888 m, tzn., že jedem metr mobilních svodidel by při zachování hodnoty zakázky 40 mil. Kč vyšel na částku 13 851 Kč bez DPH. Podle několika zdrojů je ovšem cena obvyklá 7 000 Kč bez DPH, ke které je nutno připočítat částku 500 až 1000 korun bez DPH za montáž. Podle věrohodných zdrojů NFPK je nákupní cena jednoho metru svodidla od německého dodavatele přibližně 5500 Kč bez DPH.

Kombinace formy „užšího řízení“ a informace o možném již předem určeném dodavateli jednoznačně vede k závěru, že konečná cena zakázky by se velmi pravděpodobně přiblížila hodnotě 40 mil. Kč bez DPH.

3. AKTUÁLNÍ SITUACE²

Na základě aktivit NFPK směrem k vedení ŘSD a na základě aktivit dodavatelů, kteří se cítili diskriminováni, došlo v měsíci srpnu a září k zásadním změnám v zadávací dokumentaci. Zcela zásadní změnou bylo upravení předpokládané ceny zakázky, a to na částku **30 mil. Kč**. Druhou velmi významnou změnou bylo vypuštění rozměrových a hmotnostních požadavků na svodidlo, což dokumentuje text v obrázku č. 4³:

¹ Zdroj: <http://www.ppspraha.cz/varioguard.pdf>

² Ke dni 23. 9. 2014

³ Zdroj: <https://www.egordion.cz/nabidkaGORDION/dokumenty.seam?mode=dokumenty&cid=19420>

Technické požadavky na předmět zakázky:

- Lehce rozebíratelná ocelová nebo ocelobetonová svodidla oboustranná a napojitelná na běžně používané typy betonových a ocelových svodidel
- Úroveň zadržení minimálně H1
- Svodidlo nesmí být pevně ukotveno s betonovým či asfaltovým podkladem vozovky. Případné připevnění svodidla k vozovce je dovoleno pouze formou volně zasunutého profilu do objímky ve vozovce, který lze lehce vytáhnout a znovu vsadit. To platí i pro otevírací svodidlo vložené do svodidla na přejezdu
- Svodidla budou s protikorozní úpravou, žárově zinkována
- Jednotlivé montážní díly průběžného svodidla na přejezdu a otevíracího svodidla mohou mít hmotnost max. 1000kg.
- Součástí lehce rozebíratelných svodidel na každém přejezdu bude otevírací svodidlo pro potřeby dálniční údržby a průjezdu vozidel IZS o světlé šířce 4 až 10 m.

Počet přejezdů 22 o celkové délce 2888 m.

Obr. č. 4 – kopie z aktualizované zadávací dokumentace

Třetí významnou změnou byla úprava kvalifikačních kritérií, čímž došlo k výraznému rozšíření potenciálních dodavatelů.

Nikoliv nepodstatnou změnou je i posunutí termínu realizace na leden 2015, což umožní potenciálním dodavatelům se na předmětnou zakázku dostatečně materiálově i organizačně připravit.

4. PRÁVNÍ POSOUZENÍ CELÉ KAUKY

Podle předběžného právního posouzení celé kauzy mohlo nebo může dojít k naplnění skutkových podstat několika trestných činů, zejména pak trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle § 220 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „t. z.“) a trestného činu pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži ve smyslu § 257 t. z.

5. ZAJÍMAVOST ZÁVĚREM

Dne 29. 7. 2014 informoval NFPK formou důvěrného sdělení tehdejšího ředitele ŘSD Jana Kubiše o zjištěních, která jsou uvedena výše. Během 48 hodin byl NFPK kontaktován osobou z okolí Sdružení, která požadovala schůzku v dané kauze. Při osobním jednání měla tato osoba k dispozici kopii celého dopisu NFPK, který byl určen k rukám výhradně generálního ředitele ŘSD.